

Ha mort el fonamentalisme neoliberal?

No sembla que l'economia global estigui assistint a la fi del fonamentalisme neoliberal, sinó que aquest ha acceptat l'intervencionisme que li era imprescindible sense plantejar-se per això problemes de coherència amb les seves posicions prèvies. Accepta un mínim keynesianisme però només de manera temporal, mentre intensifica la càrrega neoliberal en la seva estratègia enfront dels treballadors i les classes populars.

Una visió superficial de com s'està resolent la crisi ens podria fer creure que s'ha passat del fonamentalisme neoliberal a una espècie de keynesianisme tradicional, en el qual l'Estat torna a intervenir massivament en l'economia.

Malgrat aquesta primera impressió, una anàlisi més profunda ens demostra que, encara que la crisi ha desmentit els paradigmes del model aplicat en les últimes dècades (globalització, desregularització, privatització, austeritat laboral,...) la teoria i la praxi neoliberals segueixen vigents, a pesar de ser altament perjudicials. No sembla doncs que la crisi es converteixi en una oportunitat per a refundar el capitalisme, ni per transformar res com alguns apunten.

Per a saber realment cap a on ens estan portant, només hem de llegir les declaracions dels que manen. Vegem què es va dir en la Reunió G-20 al novembre del 2008 a Washington: "Reconeixem que aquestes reformes únicament tindran èxit si estan sòlidament fonamentades sobre un ferm compromís amb els principis del lliure mercat, incloent l'imperi de la llei, el respecte per a la propietat privada, el comerç i les inversions lliures en els mercats competitius i si es recolzen sobre uns sistemes financers eficients i eficaçment regulats. Aquests

principis són essencials per al creixement econòmic i la prosperitat,...Alhora que reconeixem la necessitat de millorar la regulació del sector financer, hauríem de, no obstant això, evitar un excés de regulació que podria obstaculitzar el creixement econòmic i exacerbar la contracció dels fluxos de capital, incloent als països en desenvolupament."

És a dir, intervencionisme, sí, però a la seva manera. El keynesianisme que s'està practicant és un keynesianisme asimètric. La crisi ha provocat intervencions massives per a salvar la situació del capital financer i certs capitals industrials, però la política econòmica que s'està seguint per enfrontar les conseqüències de la crisi per a les classes populars és accentuada i creixentment neoliberal.

Les anàlisis oficials de la crisi són deficientes, doncs només la consideren com exclusivament financera. Ometen una segona variable clau: l'evolució a la baixa dels salaris i la desproporcionada distribució de la renda en els últims anys. Per aquesta raó la solució que ens imposen torna a ser la de l'economia de l'oferta: acomiadament més barat, sous menors, treballadors més flexibles i competitius (nova reforma laboral) Cal recuperar els beneficis, i després, aquestes empreses ja crearan ocupació. Ignoren la demanda i les causes de fons de la seva disminució, encara que la seva deficiència sigui la qual està causant els problemes.

Es podrien buscar solucions en una economia de la demanda que tinguessin com a punt de partida un augment de la capacitat de compra de les famílies (encara que no a través del crèdit com ha succeït últimament), sinó d'un **augment dels salaris dels treballadors ocupats** i d'un **augment dels ocupats en la població activa**.

Resoldre la crisi únicament amb polítiques d'oferta ocasiona conseqüències encara més devastadores per a les classes populars: augment de l'atur; congelació o deteriorament salarial; reducció de l'Estat del Benestar. Tot això en el context d'un contracte social molt deteriorat i creixentment individualitzat, fruit de la globalització i de la seva debilitat. Hi ha alternatives per a canvis substancials, doncs no és un problema tècnic sinó polític. Com sempre, de correlació de forces. ■

